

РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Податки — це встановлені вищим органом законодавчої влади обов'язкові платежі, які сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету у розмірах і термінах, передбачених законодавством.

Податкова політика СРСР здійснювалася в Україні у дуже жорстких формах

В 1930р. в СРСР було здійснено податкову реформу, котра замінила 86 податкових платежів і зборів двома – податком з обігу й податком з чистого прибутку, стягнення яких здійснював Наркомфін, а місцеві податки – територіальні органи Радянської влади. Податок з обігу (або з обороту) був фактично універсальним акцизом, оскільки включався в остаточну роздрібну ціну товару, і в підсумку його сплачував споживач.

З початком Великої Вітчизняної війни (1941-1945 р. р.) економіка країни була відразу переорієнтована на воєнні потреби. Водночас зросли податки з населення (до 14 % бюджетного значення). Було введено воєнний податок, податок на неодружених та незаміжніх, а з 1944р. до сплати залучалися і малосімейні, що мали одну чи дві дитини. Були також підвищені ставки сільськогосподарського податку. На окупованій території України німецькі окупанти встановили 25 видів грошових податків, серед яких податок з обороту, прибутковий, податок зі спадщини. Крім того було введено безліч місцевих податків.

Особливо важливі заходи щодо зниження податків з населення були проведені після 1953р. Перш за все це стосувалося реформи с/г податку, яка суттєво виправила недоліки в оподаткуванні сільського населення. На основі нового закону був здійснений перехід до оподаткування за твердими ставками кожної сотки з присадибних ділянок.

Окрім обов'язкових платежів державних підприємств і організацій, державний бюджет СРСР поповнювався за рахунок податків з кооперативно-колгоспних підприємств та організацій, податків з населення, місцевих податків та зборів, неподаткових доходів та коштів, що надходили на основі державного кредиту. Система оподаткування в Радянському Союзі практично не змінювалася протягом багатьох років, доки країна з такою назвою не припинила своє існування.

З розпадом Радянського Союзу Україна стала на шлях самостійного державного розвитку, взявши курс на побудову ринкової економіки.

З появою нових форм власності і методів господарювання стара податкова система перестала відповідати вимогам часу і не могла забезпечити потреби держави та громадян. Саме тому виникла потреба у проведенні податкової реформи в Україні.

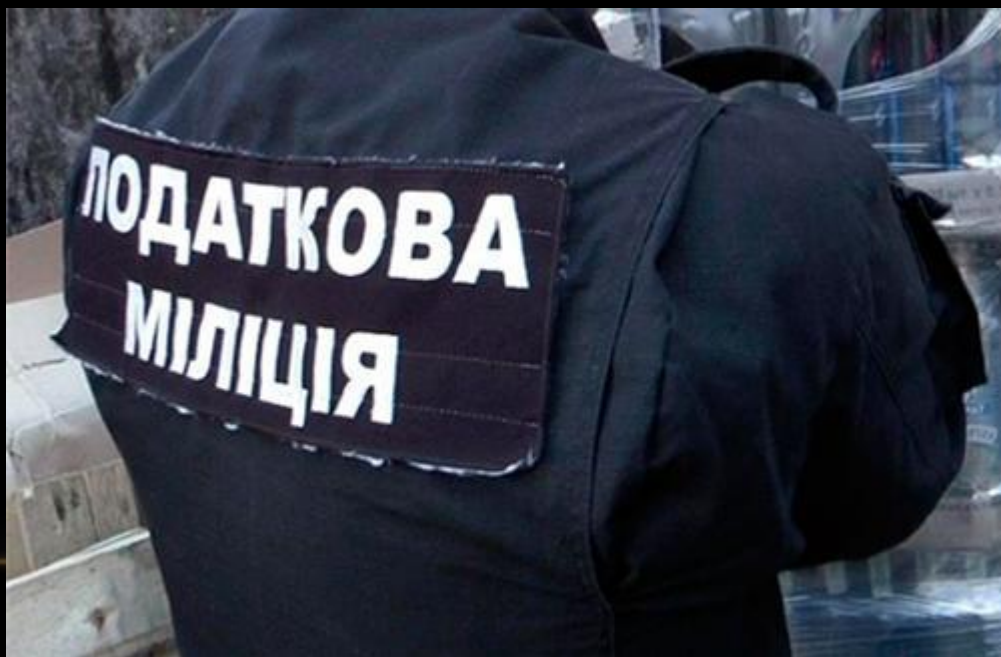
Перші кроки до створення сучасної податкової служби були зроблені 1990 року, коли підприємництво в державі тільки-но почало зароджуватися. В той час на базі відділів державних доходів у фінансових органах були створені податкові інспекції, які підпорядковувалися Міністерству фінансів України.

22 серпня 1996р. Президент України підписав Указ «Про утворення Державної податкової адміністрації України та місцевих державних податкових адміністрацій», а 30 жовтня 1996р. – Указ «Питання державних податкових адміністрацій», за яким податкова служба України фактично набула свого організаційного та структурного визначення. Податкова служба вийшла з-під підпорядкування Міністерства фінансів України і стала центральним органом виконавчої влади України. Вона має жорстку вертикальну структуру. Її регіональні органи працюють виключно з огляду на загальнодержавні інтереси.

Була створена спеціальна служба – податкова міліція – яка з самого початку, тісно взаємодіючи з структурними підрозділами ДПА, підтвердила не лише доцільність її створення, але й необхідність її подальшого розвитку. У липні 2001р. був створений Департамент боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом.

За ці роки докорінно змінилася структура податкової служби та виділено додаткові джерела фінансування створення та розвитку матеріально-технічної бази служби. Для керівництва податкової служби безперечним є той факт, що спеціалісти, які забезпечують надходження більшої, вагомої частини доходів держави, повинні мати пристойні заробітки, правовий захист та створення належних умов праці.

Для підвищення ефективності роботи податкових органів, забезпечення найбільш раціонального використання трудових і фінансових ресурсів Державною податковою адміністрацією розроблено Програму модернізації податкової служби України, утворено Департамент розвитку та модернізації державної податкової служби.

Однією з серйозних проблем податкової служби є підготовка висококваліфікованих фахівців. За ці роки при Державній податковій адміністрації була розроблена та створена система підготовки та перепідготовки кадрів. Гордістю податкової служби є її вищий навчальний заклад – Академія державної податкової служби України, в якій навчаються майбутні податківці.

До системи органів державної податкової служби належать

Державна податкова адміністрація України, державні податкові інспекції в районах областей, містах та районах у містах, а також міжрайонні, об'єднані державні податкові інспекції та спеціалізовані інспекції по роботі з великими платниками податків.

Податкові органи країни забезпечують надходження майже 80 % усіх доходів Державного та місцевих бюджетів. При цьому вони здійснюють контроль та адміністрування майже 100 видів податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів.

Найвагомішими джерелами доходів є податок на прибуток підприємства, податок на додану вартість, податок з доходів громадян, акцизні збори та збори за використання природних ресурсів, плата за землю.

Працівники податкової служби обслуговують сотні тисяч платників—юридичних осіб, мільйони підприємців та фізичних осіб

Одним із основних напрямів діяльності ДПА України є законодавчі ініціативи. Податківці безпосередньо беруть участь у розробці проектів законодавчих та нормативних актів. Державна податкова адміністрація ініціювала створення Податкового кодексу України. Протягом декількох років велася напружена робота з підготовки цього Кодексу, який дасть змогу ефективніше працювати як підприємцям, так і податковій службі, покращити добробут країни та її громадян.

Враховуючи важливу роль державної податкової служби у реалізації податкової політики держави, у боротьбі з податковими злочинами та правопорушеннями, було встановлено День працівника державної податкової служби України, який відзначається щорічно 2 липня.

